

MESTSKÝ ÚRAD V ŽILINE

Materiál na rokovanie pre
Mestskú radu v Žiline

Číslo materiálu: ____/2016

K bodu programu

OCENENIE OSOBNOSTÍ MESTA ŽILINA ZA ROK 2015

Materiál obsahuje:

Materiál prerokovaný:

1. Návrh uznesenia
2. Dôvodová správa
3. Materiál – Ocenenie osobností mesta Žilina za rok 2015

Predkladá:

Ing. Igor Choma
primátor mesta Žilina

Zodpovedný za vypracovanie:

PhDr. Pavol Čorba
vedúci odboru tlačového a zahraničných vecí

Vypracoval:

RNDr. Ján Štofko
kronikár mesta Žilina

Žilina, apríl 2015

NÁVRH NA UZNESENIE

Mestská rada v Žiline

I. odporúča mestskému zastupiteľstvu na jeho najbližšom zasadnutí schváliť

Ocenenie osobností mesta Žilina za rok 2015

- a) Čestné občianstvo mesta Žilina
Vladimír Šupka
- b) Uznanie za zásluhy o rozvoj a reprezentáciu mesta Žilina
Anna Bieleschová
Peter Cabadaj
Štefan Köhler
- c) Cena mesta Žilina
Michal Harant

DÔVODOVÁ SPRÁVA

Mesto Žilina každoročne oceňuje osobnosti mesta Žilina, ktoré sa v Žiline narodili, žili alebo tvorili v našom meste. Nominácie na základe výzvy Mesta Žilina zasielali občania mesta. Spolu navrhli oceniť 36 žijúcich a 10 už nežijúcich osobností. Vytvorená bola komisia zložená z poslancov Mestského zastupiteľstva v Žiline, zamestnancov Mestského úradu v Žiline a predstaviteľov významných inštitúcií v Žiline. Komisia hlasovaním z nominácií vybrala 5 osobností pre udelenie ocenení.

MATERIÁL

OCENENIE OSOBNOSTÍ MESTA ŽILINA ZA ROK 2015

Mesto Žilina vyzvalo začiatkom roka 2016 prostredníctvom médií, internetu i plagátov občanov, aby zaslali na Mestský úrad v Žiline svoje návrhy na ocenenie osobností mesta Žilina za rok 2015. Išlo o osobnosti, ktoré sa narodili, žili a tvorili v našom meste, resp. osobnosti, ktoré sa významnou mierou zaslúžili o prezentáciu nášho mesta vo svete, hoci v Žiline nežili.

Termín uzávierky nominácií bol 28. február 2016. Obyvatelia Žiliny navrhli na ocenenie spolu 36 žijúcich osobností a 10 zosnulých Žilinčanov – „in memoriam“. Počet navrhnutých osobností bol veľký, pretože niektoré osobnosti boli občanmi navrhnuté viackrát aj v minulých rokoch a v zozname boli aj nominácie od roku 2012.

Pre posúdenie návrhov bola ustanovená 19-členná komisia zložená z poslancov Mestského zastupiteľstva (komisia kultúry, športu, cestovného ruchu a miestneho rozvoja), zamestnancov Mestského úradu v Žiline a vedúcich popredných kultúrnych inštitúcií pôsobiacich v Žiline. Členovia komisie dostali elektronickou poštou manuál k hlasovaniu a hlasovací lístok. Termín na odovzdanie hlasov bol určený dátumom 4. apríla 2016. Spolu bolo odovzdaných 12 hlasovacích lístkov. Podrobná dokumentácia hlasovania sa nachádza v agende OZTV.

Výsledky hlasovania na ocenenie žijúcich osobností a zdôvodnenie ocenenia:

Čestné občianstvo mesta Žilina bude udelené osobnosti:

Vladimír ŠUPKA (*1928, Zemianske Lieskové, okr. Trenčín)

režisér, herec a pedagóg Základnej umeleckej školy v Žiline vykonával prácu dramaturga, zvukára, maskéra a organizačného pracovníka. V roku 1959 začal pracovať ako pedagóg a zástupca riaditeľky Izabely Árvayovej na Hudobnej škole v Žiline. V nasledujúcich školských rokoch vyučoval 90 až 140 žiakov základných a stredných škôl, ktorí mali záujem o dramatické umenie. V roku 1960 sa stal členom poradného zboru pre tvorbu učebných osnov a organizačnej štruktúry LDO pri Ministerstve školstva a kultúry v Prahe a v Bratislave, ktorú vykonával 25 rokov. V roku 1972 udelilo Ministerstvo školstva a kultúry v Bratislave Vladimírovi Šupkovi pochvalné uznanie za príkladnú a pozoruhodnú prácu pri rozvoji LDO na Slovensku a organizovanie I. prehliadky novozaložených LDO v budove Mestského divadla v Žiline. Okresný národný výbor v Žiline odovzdal 30. januára 1988 Vladimírovi Šupkovi medailu *Budovateľ okresu Žilina*. Zbor Žilincov mu udelil v roku 2005 Prestížnu cenu *Genius loci Solnensis*.

Uznanie za zásluhy o rozvoj a reprezentáciu mesta Žilina bude udelené týmto osobnostiam:

Hana BIELESCHOVÁ (*1943, Žilina)

Od roku 1973 pracovala v Dome pionierov a mládeže (dnešné CVČ Žilina). Pod jej vedením boli založené v roku 1975 Klub spoločenských tancov DIANA a folklórny súbor LIESKA. Bola pri vzniku žilinských mažoretiek Diana pri Centre voľného času Žilina. Vychovala si svoju zdatnú nástupkyňu Ľudmilu Štefkovú, ktorá prácu s mažoretkami priviedla k mnohým celoštátnym i medzinárodným úspechom. Žilinské mažoretky dodnes reprezentujú Slovenskú republiku i Žilinu na najprestížnejších fórach. V roku 2013 bola celoživotná práca Anny Bieleschovej s mládežou ocenená mestom Žilina. Udelená jej bola Plaketa Janka Frátrika.

Peter CABADAJ (*1966, Žilina)

Literárny a kultúrny historik, spisovateľ, publicista, editor, scenárista a režisér, manažér kultúrnych podujatí. Napísal viac ako 30 kníh, spolupracoval pri 18 výstavách o slovenských spisovateľov a slovenskej literatúre. Bol povereným generálnym riaditeľom Slovenskej národnej knižnice v Martine, riaditeľom sekcie Pamätníka slovenskej literatúry a umenia SNK v Martine, námestníkom generálneho riaditeľa SNK pre Pamätník slovenskej kultúry v Martine, odborným pracovníkom Národného biografického ústavu a riaditeľom odborných kultúrnych a edičných aktivít, šéfredaktorom a riaditeľom Vydavateľstva Matice slovenskej v Martine. Je zakladateľom časopisu *Knižnica*, ktorý vydáva Slovenská národná knižnica. Peter Cabadaj je mnoho rokov hlavným dramaturgom, manažér, scenáristom a režisérom Medzinárodného folklórneho festivalu *Jánošíkove dni v Terchovej*. Je spoluzakladateľom a dramaturgom a režisérom *Cyrilometodských dní* v Terchovej. Na organizovaní oboch podujatí sa podieľa aj mesto Žilina.

Štefan KÖHLER (*1946, Žilina), MUDr., MPH

Po maturite na Jedenásťročnej strednej škole v roku 1962 študoval na Lekárskej fakulte v Bratislave a v Martine, kde promoval v roku 1969. Odvtedy sa venuje medicíne až dodnes. V roku 1969 nastúpil do žilinskej nemocnice. V rokoch 1972 a 1974 atestoval v odbore gynekológia a pôrodníctvo. Patril k osobnostiam gynekologicko – pôrodnického oddelenia. V roku 1992 absolvoval tretiu atestáciu zo sociálneho lekárstva a organizácie zdravotníctva. MUDr. Köhler bol od roku 1989 námestníkom riaditeľa žilinskej nemocnice, v rokoch 1994 až 1999 bol jej riaditeľom. Od roku 2001 pracoval ako vedúci odboru zdravotníctva a lekár Žilinského samosprávneho kraja. V súčasnosti pôsobí ako zástupca riaditeľa v neštátnom zdravotníckom zariadení ŽILPO, s.r.o. Celý osobný a profesijný život Štefana Köhlera je spojený s mestom Žilina, vždy bol zapáleným obhajcom verejných vecí mesta a veľkým lokálpatriotom.

Cena mesta Žilina „in memoriam“:

Michal HARANT (*1920 v Žiline - 1996 v Prahe)

Prof. RNDr. Michal Harant bol slovenský matematik a geometer. Ľudovú školu a reálne gymnázium vychodil v Žiline. V rokoch 1938 až 1942 študoval na Karlovej univerzite

v Prahe a na Univerzite Komenského (UK) v Bratislave. Na Prírodovedeckej fakulte Univerzity Komenského pôsobil ako odborný asistent, od roku 1952 ako docent a vedúci ústavu geometrie. V rokoch 1952-1956 zastával na tejto fakulte funkciu dekana. Do Žiliny sa vrátil v roku 1960. Veľkou mierou sa pričínal o presťahovanie Vysokej školy dopravnej z Prahy do nášho mesta. Založil a viedol katedru matematiky a deskriptívnej geometrie. Pôsobil vo funkcii prorektora školy (1962-1966). V roku 1965 bol menovaný za univerzitného profesora pre odbory matematika a deskriptívna geometria. V rokoch 1969-1972, ako vyslaný expert, učil na vysokej vojenskej škole v Káhire, kde pôsobil vo funkcii náčelníka matematicko-deskriptívnej katedry. Po svojom návrate pracoval ako profesor vo výpočtovom stredisku VŠDS. V rokoch 1989-1993 bol vedúcim katedry matematiky na VŠDS. Posledným jeho pracoviskom bola vojenská fakulta VŠDS v Žiline.

Prof. Harant uverejnil takmer 100 uverejnených vedeckých, knižných prác a skrípt, článkov a publikácií a ďalších viac ako 30 obsiahlych prác, ktoré mohli byť publikované až po roku 1989. Štyridsať vedeckých štúdií publikoval v domácich i zahraničných odborných i vedeckých časopisoch. Od r. 1938 bol členom Jednoty československých matematikov a fyzikov (JČMF), neskôr JČSMF. V roku 1969 bol zvolený za prvého predsedu JSMF. V roku 1990 mu bola udelená *Zlatá medaila MFF Univerzity Komenského*. V roku 2008 sa stal laureátom prestížnej ceny *Genius loci Solnensis (in memoriam)*.

Slávnostné odovzdávanie ocenení sa bude konať na Radnici mesta Žilina v máji 2016.